

INDSTILLING TIL CAVLING-PRISEN

Jeg indstiller hermed journalisterne Sara Munck Aabenhus, Michael Bech og Kim Maintz fra TV 2 Dokumentar til dette års Cavling for dokumentaren "Plejhjemmene Bag Facaden".

Det sker indimellem, at der er historier, som rydder det hele hos alle medier i Danmark, fordi de er så vigtige, at de fortjener opmærksomheden. For mig at se har der været to af den slags historier i år. Den ene var en virus, der havde sin oprindelse i Wuhanprovinsen, og som fandt rodfæste i hele verden.

Og den anden tager sit udspring hjemme hos 90-årige Else i Aarhus og 91-årige Niels i Randers. Her fik alle på baggrund af TV2-dokumentaren "Plejhjemmene bag facaden" øjnene op for, hvordan tilstandene er på nogle danske plejehjem. Helt konkret på de to plejehjem Kongsgården i Aarhus og Huset Nyvang i Randers. Steder, hvor optagelserne viste, at der nærmest er tale om opbevaring og systematiske svigt fremfor omsorg og pleje i den sidste tid.

Den kolossale debat dokumentaren affødte viste tydeligt, at det her er en problematik, der rækker langt udover de to plejhjems matrikler. Og som ikke er løst i morgen, selvom organisationer, fagforeninger, ledere, embedsværk og politikere på alle niveauer nærmest har stået på nakken af hinanden for at love bod og bedring. Selv statsminister Mette Frederiksen brugte Folketingets åbning til fra talerstolen at betegne forråelseskulturen på 'Plejhjemmene bag Facaden' som '*Nedværdigende, umenneskelig, smertelig*.

Journalisterne bag dokumentaren har efter aftale med de pårørende brugt den nødvendige metode med skjult kamera til at afsløre det, som vi alle måske nok har vidst, der kunne være noget om. Det tjener dem til ære, at dokumentaren både er journalistisk nuanceret og velfortalt og ikke griber til en hård vinkling men både rummer fortællingen om den kritisable pleje og de samvittighedsfulde plejere, der gør deres bedste. Samtidigt kræver det både mod, vedholdenhed og viljestyrke at anvende så kontroversiel en metode for at afsløre horrible forhold for en svag og skrøbelig befolkningsgruppe, der ikke selv har en stemme.

Modstanden mod dokumentaren og forsøgene på at stoppe den med fagedforbud i både byretten og landsretten viser, hvor langt Aarhus kommune ville gå for at skjule sandheden. Først da det blev tydeligt, at der var en massiv samfundsmæssig interesse i at blotlægge forholdene, og efter pres fra borgerne, måtte Aarhus Kommune opgive at opretholde et fagedforbud mod dokumentaren. Det krævede at holdet bag dokumentaren var klar til at tage den lange og krævende juridiske kamp helt op til Højesteret. Journalisterne og redaktøren blev meldt til politiet for brug af skjult kamera, fordi kommunerne gik efter journalisterne i stedet for bolden. Og der blev gjort alt for at finde hår i suppen i journalisternes arbejde. Men der har ikke været nogle hår at finde.

Udsendelsen har været årets mest debatskabende historie, og den har ført til vidtrækkende, tiltrængte konsekvenser på et område med en helt forkert kultur. Både personalemæssige konsekvenser på de berørte plejehjem samt et større serviceeftersyn for hele sektoren og et netop gennemført Ældre-Topmøde 30./1. oktober, som Ældreminister Magnus Heunicke indkaldte til med ordene: "Ældre skal mødes med mere omsorg og værdighed, og topmødet bliver et vigtigt afsæt for arbejdet med at definere en ny retning for ældreområdet". Alt dette på baggrund af de tre journalisters arbejde.

Journalisterne Munck, Maintz og Bech har på forbilledlig vis vist, hvordan man skal lytte til de kilder, der henvender sig til medierne med sager, der omhandler de allersvageste i vores samfund. Og de har vist, hvordan man skaber en journalistisk stærk dokumentar, som både er yderst velfortalt og faktisk solid.

Det var en slem virkelighed, vi alle blev konfronteret med, da vi så Else hænge i loftsliften. Det var systematiske svigt på svigt, som journalisterne kunne fremvise. Og de gik hele vejen med deres initiativ og

talent for den undersøgende journalistik for at få det frem, der for mig uden sammenligning er årets vigtigste historie herhjemme.

Som George Orwell sagde: "Journalistik er at trykke noget, nogen ønsker ikke skal frem. Alt andet er PR". Denne historie blev i særklasse forsøgt forhindret i at komme frem. Men da den trods alle odds kom frem ændrede den hele landskabet for den ældrepleje, vi alle kan blive afhængige af, når vi bliver gamle og/eller demente.

Derfor fortjener de dette års Cavlingpris.

Med venlig hilsen,

Thomas Breinholt
Faktachef, TV2